

PRO Folkhögskola 2023 Verksamhetsberättelse & Årsredovisning

Innehåll

Förord	3
Citat från deltagare som har studerat på folkhögskolan	4
PRO Folkhögskola	5
Systematiskt kvalitetsarbete	7
Kursverksamhet	9
Måluppfyllelse utifrån verksamhetsplan	13
Verksamheten i siffror	15
Styrning och ledning	17
Personal och administration	18
Årsredovisning	21
Förvaltningsberättelse	22
Flerårsöversikt	23
Resultaträkning	24
Balansräkning	25
Noter	27
Slutord	31

Förord

För folkbildningen står det livslånga lärandet i centrum. Och var kan det bli tydligare än på en folkhögskola som särskilt riktar sig till pensionärer?

Den nyfikenhet och lust till fortsatt lärande som våra deltagare uppvisar är fantastisk. Det handlar om alla drömmar som skjuts upp under åren som yrkesverksam och som man nu vill förverkliga. Men också om att även efter att man lämnat arbetslivet fortsätta vara en aktiv samhälls-medborgare. Att vara beredd att via nya kunskaper få sina föreställningar och tidigare kunskaper utmanade är stort.

Många av våra deltagare vittnar om hur folkhögskolan ger gemenskap och struktur i tillvaron. Hur viktigt det är att hålla igång såväl kropp som hjärna. Men även om att nya kunskaper ger nya perspektiv och en möjlighet att få fortsätta utvecklas som människa.

Det är detta som folkbildningen handlar om. Att få fortsätta växa som människa.

PRO Folkhögskola är och ska vara en skola som gör livet efter yrkeslivet meningsfullt. Vi ska ta till vara på äldre människors förmåga att fortsätta vara en del av framtiden.

Jitti Berg, rektor

Citat från deltagare som har studerat på folkhögskolan

- Sedan jag började på skolan känns det meningsfullt att gå upp på morgnarna
- Nu vågar jag för första gången säga vad jag tycker
- Nu kan jag tolka och förstå bättre vad som händer i världen
- Nu pratar vi äntligen om vettiga saker när vi ses på byn
- Jag trodde jag var dum i huvudet när jag gick i skolan, nu är matte jättekul
- Jag är modigare och vågar ifrågasätta
- Jag har börjat se på det levda livet på ett annat sätt och ser värdet i att förhålla mig mer ödmjukt till mina medmänniskor
- Vi ser våra olikheter som berikar och inspirerar, i möjliga och omöjliga ämnen. Vi släpper på rädslan och bara vågar
- Nu har jag gått alla era kurser, kommer det nya till hösten?

PRO Folkhögskola

PRO Folkhögskola är en ideell förening med Pensionärernas riksorganisation (PRO) som huvudman och samtliga distrikt i PRO är medlemmar i föreningen.

Folkhögskolan är öppen för alla över 18 år, och har en profil med inriktning för deltagare som är äldre. Skolans mål är att med kursdeltagaren i centrum vara en skola som ser värdet av det livslånga lärandet. Det innebär att aktivt ta tillvara deltagarnas livserfarenhet och särskilda bildningsbehov. Med en helhetssyn på demokratifrågor och välmående syftar kurserna till att ge deltagarna möjlighet att utforska sina värderingar och förhållningssätt till demokrati och mänskliga rättigheter, vad som är hållbart och hur man tillsammans med andra kan forma framtiden. Folkhögskolans verksamhet syftar sammantaget till strävan mot att vara en språngbräda in i framtiden och i samhället.

Folkhögskolan har under verksamhetsåret haft sitt säte i Gysinge, men kommer fr o m 1 jan 2024 att ha sitt säte i Huddinge med en filial i Malmö. Skolan har genomfört flera kurser på andra orter, på distans samt i samverkan med ABF och några PRO distrikt.

Inriktningen för skolans verksamhet och den konkreta dagliga verksamheten utgår från statens syften med stödet till folkhögskolor och studieförbunden.

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin

Samtliga långa kurser som erbjuds på folkhögskolan innehåller moment som ger kunskap och insikter i demokrati och mänskliga rättigheter. Folkhögskolans arbete med deltagar-inflytande och att vara en demokratisk mötesplats bidrar till att stärka och utveckla demokratin.

2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen

Folkhögskolan arbetar aktivt för att bidra till denna måluppfyllelse. Det är väl belagt att möjligheten att kunna vara aktiv och delaktig i pensionsåldern bidrar till egenmakt genom ökad livskvalitet och hälsa, något som är avgörande för ett inkluderande och demokratiskt samhälle.

3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället

En hög andel av deltagare som tar del av folkhögskolans kurser har en låg utbildningsnivå. Flertalet deltagare är därutöver tydliga med deras tidigare skolgång inte har gett dem de verktyg de behöver för att vara fullt ut delaktiga i samhället. Det är påtagligt att folkhögskolans kursutbud ger dem möjlighet att höja sin bildningsnivå för att vara en del av samhällsutvecklingen.

4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Folkhögskolan erbjuder ett kursutbud som ger möjlighet att utforska och utveckla eget skapande. Likaså erbjuder folkhögskolan möjlighet att ta del av professionella kulturskapares uttryck genom kulturprogram och studiebesök. Kursutbudet ger därutöver en möjlighet att få del av teoretiska kunskaper om kulturen och dess samhällsbärande betydelse.

Folkhögskolans bildningssyn

Den fria och frivilliga folkbildningen har varit viktig för folkrörelsernas möjlighet att vara relevanta för sin samtid och PRO är en av Sveriges största folkrörelser och en stor mötesplats för pensionärer. PRO Folkhögskola är en del av denna folkrörelse och det betyder att folkhögskolan med ledning av kunskap om äldres särskilda bildningsbehov verkar för det fria kunskapssökandet. Att PRO Folkhögskola är en del av den fria och frivilliga folkbildningen ger möjlighet att utforma kurserna utifrån deltagarnas särskilda behov och inte minst att de utforskar ämnen och teman som deltagarna menar att de vill fördjupa sig i.

En viktig grund är att låta deltagarnas synpunkter och livserfarenhet vara vägledande för verksamheten. Verksamheten har utformats i dialoger med äldre och skapar på så sätt en bredd i en kursverksamhet som utgår från äldres behov. Bredden ger möjlighet att möta äldre människor i olika livssituationer och med olika förutsättningar, vilket i sin tur gör att skolan skapar en stimulerande lärande miljö. Det har exempelvis under året inneburit att tid på flera kurser har ägnats åt villkoren för demokratin och de mänskliga rättigheterna, Rysslands invasion av Ukraina, kriget mellan Israel och Hamas samt hur klimatförändringarna påverkar planeten och människan.

Det är mot denna bakgrund viktigt att PRO Folkhögskola fortsatt verkar för och stärker arbetet med att vara en demokratisk mötesplats som ger äldre människor tillgång till livslångt lärande och kultur. Därigenom ska PRO Folkhögskola vara en plats som ger äldre människor möjlighet att påverka sin egen livssituation och delta i samhälls-utvecklingen.

Bildningssynen grundar sig i uppgiften för PRO Folkhögskola, och den är att:

- verka för alla människors lika värde och ett samhälle som präglas av solidaritet, rättvisa, jämställdhet och mänskliga rättigheter
- låta demokratiska värderingar genomsyra hela verksamheten
- säkerställa att målgruppen ges möjlighet till inflytande och delaktighet över verksamheten
- erbjuda ett kursutbud som utgår från äldre människors behov och förutsättningar

Viktiga händelser

Sätessflytt till Huddinge: Under året har folkhögskolans ansökan om att flytta sitt säte till Huddinge, beviljats av Folkbildningsrådet. För att undvika uppsägningar och kompetensförlust har den administrativa verksamheten samlokaliseras med Färnebo Folkhögskola. Sätessbytet har inte påverkat den ordinarie verksamheten.

Kursråd: Under året har formerna för deltagarnas möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande över verksamheten fortsatt utvecklats.

Samverkan med ABF: Det har varit angeläget att fortsatt värna och stärka samverkan med ABF för att kursutbudet på folkhögskolan ska nå utrikesfödda. Under kommande verksamhetsår är ambitionen att detta i större utsträckning ska avspeglas i övrig verksamhet.

Översyn av folkhögskolans ändamålsparagraf: Ny ändamålsparagraf har beretts i AU och styrelsen. Den ska spegla folkhögskolans verksamhet och tydliggöra inriktningen för verksamheten.

Nya kurser: Kursutbudet har under ht 2023 kompletterats med en ny hållbarhetskurs och ytterligare en ny kurs kommer under 2024 att lanseras i syfte att bredda målgruppen som tar del av folkhögskolans kursutbud.

Kunskapscenter: Ett arbete har påbörjats för att undersöka förutsättningarna för att etablera ett kunskapscenter som samlar, sprider och utvecklar kunskap om äldres levnadsvillkor och förutsättningar att påverka sin livssituation och samhällsutvecklingen.

Förstärkt skolledningen med biträdande rektor: Utvecklingsarbetet på folkhögskolan har stärkts genom att skolledningen numera också består av en biträdande rektor.

Systematiskt kvalitetsarbete

PRO Folkhögskola strävar ständigt efter att genomföra verksamhet av hög kvalitet. Ledstängen i det systematiska kvalitetsarbetet ligger på hållbarhet utifrån samtliga dimensioner. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara en obyråkratisk och integrerad process i organisationen.

Grundsystematiken ligger i alla processer kring planering-genomförande-uppföljning. Slutsatser i dessa processer ska sedan föras över till kommande processer av planering-genomförande-uppföljning. Fokusområden tas fram och ska präglas av långsiktiga processer mer än enskilda aktiviteter.

Folkhögskolans ändamål, verksamhetsmål och statens syften med folkbildningen vägleder oss. Det kräver att vi ständigt kommunicerar dessa mål och syften med förtroendevalda, anställda och deltagare. Det systematiska kvalitetsarbetet består av följande avstämningspunkter:

- Årshjul för planering, genomförande och uppföljning
- Skriftliga och muntliga utvärderingar samt uppföljning och återkoppling av dessa
- Årligt reviderade styrdokument
- Verksamhetsberättelsen inklusive uppföljning av verksamhetsplan
- Rektorsrapporter till styrelsen
- Budget och resultatrapporter
- Verksamhetsredovisning

Bärande aktiviteter:

- Medarbetarsamtal
- Kursråd
- Styrelsemöten
- Personalmöten, studiedagar och planeringsdagar
- Fortbildning och kollegialt lärande
- Samverkansmöten och systematiskt arbetsmiljöarbete

Centrala dokument:

- Studeranderättslig standard
- Policy för förstärkningsbidrag och språkligt stöd
- Antagningsrutinen och antagningspolicy
- Mall för samverkansavtal
- Dokumentation i form av protokoll och motsvarande

Under våren 2023 hölls en studiedag om systematiskt kvalitetsarbete med stöd av ett material från Sveriges Folkhögskolor. Det fokusområde som vaskades fram under dagen var det pedagogiska rummet. Utifrån detta har särskilt fokus legat på att öka medvetenheten och förstärka samtalet kring folkbildningens pedagogik. De förändringar som detta resulterat i är exempelvis en tydligare uppdelning av lärarna i arbetslag och mindre ensamansvar för kurserna.

Förslag till ny ändamålsparagraf har tagits fram och den kan tydliggöra verksamhetens samhälleliga och pedagogiska inriktning. Folkhögskolans pedagogik och historik har varit teman för flertalet möten. Därutöver har formerna för deltagarinflytande fortsatt utvecklats bland annat genom fokus på förbättrad återkoppling.

Demokratisk mötesplats för livslång lärande

PRO Folkhögskola har under året fortsatt utvecklingsarbetet för att vara en demokratisk mötesplats för livslångt lärande. Det handlar om att i den dagliga verksamheten ta tillvara deltagarnas långa erfarenheter och verka för att utjämna maktojämlikheter och exkluderande normer. Flera kursdeltagare ger uttryck för att det offentliga rummet i samhället har krympt och de erfar en ökad polarisering. Det samhällsklimatet tar folkhögskolan på allvar och arbetar därför aktivt för att låta människor med olika erfarenheter mötas i PRO Folkhögskola. Därutöver är det påtagligt att våra offentliga miljöer är segregerade vilket skapar barriärer mellan olika grupper och risker för ett "vi och dom-tänkande". Betydelsen av att människor med olika erfarenheter får tillfälle till möten utgör en motvikt till detta och något som har betydelse för respekten för de mänskliga rättigheterna och därmed också för demokratin.

PRO Folkhögskola har under året genomfört flera samverkanskurser med ABF. Det är påtagligt att folkhögskolan når en bredare målgrupp genom samverkanskurserna, i synnerhet utrikes födda, något som är angeläget utifrån ambitionen att vara en demokratisk mötesplats för livslångt lärande.

På folkhögskolan kommer de demokratiska processerna varit fortsatt angelägna att utveckla och stärka. Kursråd med representanter från samtliga kurser, kursutvärderingar med enkäter efter varje avslutad kurs och den kontinuerliga dialogen i kurserna är några viktiga förutsättningar för att alla ska komma till tals och på olika sätt få bidra med och få erkännande för sina erfarenheter och synpunkter.

Utvärderingarna av såväl långa som korta kurser visar på mycket nöjda deltagare. Synpunkter har i synnerhet handlat om att tekniken inte har fungerat tillfredsställande i lokalerna i Huddinge samt hur information om kursutbudet kan förbättras. Flera deltagarna menar att lärande och den ömsesidiga kunskapsutvecklingen inte enbart äger rum i klassrummet, utan även pågår i andra sammanhang. Här tillerkänns betydelsen av att kurserna tar hänsyn till möjligheten att ta del av

föreläsningar som till exempel erbjuds av ABF i Huddinge, samt vikten av pauser med fikastunder, luncherna och studiebesöken.

Kursverksamhet

Folkhögskolor måste ha allmänna kurser motsvarande minst 15 procent av den totala volymen. Under 2023 utgjorde allmän kurs 19 procent av den totala verksamhetsvolymen. Allmänna kurser riktar sig till personer som vill få allmänna kunskaper som motsvarar grundskolan och gymnasiet.

PRO Folkhögskola har under verksamhetsåret genomfört fyra allmänna kurser. Hur länge som deltagarna går på folkhögskolans allmänna kurser och vilka de går på, beror på förkunskaper och mål med studier. Skolans samtliga kurser går på 50 procent eller mindre för att möta målgruppens förutsättningar att kunna ta del av kursutbudet. Likaså är upplägget av kurserna anpassade till målgruppens möjlighet att ta del av kurserna.

När deltagaren har klarat av folkhögskolans allmänna kurs har deltagarna möjlighet att få ett intyg om grundläggande behörighet till högre studier.

PRO Folkhögskola har under verksamhetsåret också genomfört 20 särskilda kurser och 35 kortkurser. Särskilda kurserna går oftast under ett år om 25 eller 50 procent. Folkhögskolan har under året genomfört fem samverkanskurser i ledarskap och intressepolitik med PRO distrikt och en samorganisation.

Flertalet deltagare på PRO Folkhögskola uppger att de tar del av kurserna inte så mycket för att studera vidare, utan i synnerhet för gemenskapen och möjlighet att tillsammans med andra deltagare ägna sig åt folkbildning och fördjupa sig i angelägna samhällsfrågor. Att gå på folkhögskolan ger ett en möjlighet till livslångt lärande och personlig utveckling. De främsta drivkrafterna synes vara att få vara en del av en gemenskap och att tillsammans med andra pensionärer ägna sig åt kunskap och bildning.

Folkhögskolans allmänna kurser är tematiska i sitt upplägg.

Allmänna kurser i Huddinge

Stockholm och Sverige är en kurs som syftar till att ge kunskap om litteraturens, geografins, arkitekturens och musikens roll i samhället. Ett gemengående tema för kursen är att förstå hur framväxten av Stockholm och Sverige går att förstå utifrån ett historiskt perspektiv. Geografins förutsättningar och dess påverkan på framväxten har också varit ett genomgående tema. Den har gått under två terminer om 50 procent.

Europa är en kurs som syftar till att ge kunskaper om Europas historia, geografi, kultur och språk. Genom litteratur, konst och musik speglas olika samhällsförändringar ur ett nutida och historiskt perspektiv samt hur de påverkar samhället, kulturen och individen. De aktuella frågor som har tagits upp har exempelvis handlat om Ukrainakriget och de utmaningar det medför inte bara för Ukraina utan även för EU och Europa. Ett annat exempel är den Migrationspakt som EU beslutat om. Den orienterar sig kontinuerligt i utmaningar som Europa och EU står inför. Den har gått under två terminer om 50 procent.

Världen är en kurs som har ett brett anslag men med fokus på Afrika, Mellanöstern och Kina. Den röda tråden är att följa den moderna människans utveckling, civilisationers framväxt och världsreligionernas funktion och roll. Politiska skeenden, samhällsutveckling och kulturella företeelser behandlas och diskuteras. Kursen har både ett historiskt och ett nutida perspektiv och ger på så sätt deltagarna möjlighet att reflektera över hur det som pågår i andra delar av världen påverkar vardagen i Sverige. Den har gått under två terminer om 50 procent.

Allmän kurs i Malmö

Kultur och samhälle är en kurs som under året har fokuserat på USA och Ryssland ur ett historiskt och nutida perspektiv. Under året har lärandet ägnats åt hur man kan förstå hur ett lands politiska skeende, samhällsutveckling och ekonomiska förutsättningarna påverkar de sociala förhållanden. Lika angeläget har det varit att förstå hur de geografiska förutsättningarna kan påverka kulturella förhållanden och utveckling. Den har gått under två terminer om 50 procent.

Särskilda kurser

Stockholm och litteraturen är en kurs som har gått under två terminer om 25 procent. Genom att läsa och i grupp diskutera barndomsskildringar, serier, romaner, musik och låttexter som knyter an till Stockholm och stadsvandra i deras spår, har deltagarna getts möjlighet att upptäcka staden både ur ett teoretiskt och praktiskt perspektiv. Upplägget att stadsvandra inkluderar dessutom moment som rörelse, något som har betydelse för såväl psykisk som fysisk hälsa och välbefinnande.

Skrivarkurserna på folkhögskolan ges två på distans och tre i Österfärnebo. De går under två terminer på 25 procent. Det är påtagligt att intresset för skrivande, samtal om litteratur och hur de egna texterna kan utvecklas är stort. Genom olika skrivövningar och uppgifter har deltagarna som går kurs på distans exempelvis skrivit självbiografiska texter, fakta och fiktion. På skrivarkursen fortsättning har deltagarna utvecklat sina egna skrivprojekt. På båda kurserna deltar deltagare från flera platser i Sverige. Gemensamt för kurserna är att deltagarna kontinuerligt tar del av varandras texter samt att de stödjer varandra i att utveckla och stärka skrivandet. På så sätt har deltagarna getts möjlighet att få ett breddat perspektiv på skrivandet.

Den ena skrivarkursen i Österfärnebo består av kvinnor som skriver självbiografiskt utifrån musikens betydelse, åldrandet, döden och livet, vad som upprör/glädje, om snön, om världseländet och hopp, värderingar och iakttagelser, insändare. Eller när sminket kom in i livet. En annan skrivarkurs görs i samverkan med ABF och SKPF. Syftet är att deltagarna som är i åldrarna 30-80 ska skriva en bok om Sandviken, vare sig skrivaren är infödd eller inflyttad, för länge sedan eller nyss. Deltagare från sex länder med texter och samtal kring platsens betydelse: Bagdad, Burundi, Årsunda, Vilhelmina, Syrien, Storvik, Kongo, Stockholm, Marocko - och Sandviken just nu eller hela livet. Den tredje skrivarkursen genomförs i samverkan med PRO Österfärnebo. Deltagare från olika platser läser om och utvecklar lokal litteratur från stenålder och järnålder mot medeltid och nyare tid. Historiska fakta blandas med etnologiska kulturmönster och spridningen både geografiskt och socialt av materiell folkkultur och t ex folklöre med kvinnor och barn, kulturkontakter och möten långt utanför den egna platsen.

Hållbarhet – en kurs som har gått under en termin om 50 procent. Det är första gången som folkhögskolan har erbjudit en kurs i hållbarhet utifrån FN:s globala mål för hållbar utveckling. Kursdeltagarna har getts möjlighet att med ledning av FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och de globala målen reflektera över de sociala och miljömässiga utmaningarna samt hur de kan påverka omställningen till ett mer hållbart samhälle. Genom att dessutom läsa skönlitteratur och ta del av kulturella uttryck har kursen ägnats åt att utforska vår förmåga att tänka

nya tankar om vägar för ett mer hållbart samhälle. Mian Lodalen bjöds in till författarsamtal och övriga kursdeltagare bjöds. Kursen har också ägnats åt frågor som hållbar ekonomi, hur vi kan samtala med varandra för att nå varandra och få en medmänskligare tillvaro, hur vi ser på energiförsörjning och förnybara energikällor.

Konst – Prova på är en kurs som har gått under två terminer om 50 procent. Kursen har under året bestått av tre moment där praktik varvas med teori: i den skapande delen (varje tisdag) har deltagarna fått prova på olika tekniker inom måleri och keramik, i den teoretiska delen har deltagarna gått igenom den västerländska konsthistorien (varannan onsdag), och i den tredje delen har gruppen besökt gallerier och museum (varannan onsdag). Så långt det har varit möjligt har de tre delarna följts åt under året, och berört samma tema, för att ge deltagarna en förstärkt upplevelse av hur teori och praktik hänger ihop.

I den skapande delen har det varit en tydlig inriktningen på hållbarhetsfrågor och återbruk där frågor som till exempel: vilka material är bäst att använda för att vara klimatsmart, hur kan konst bidra till diskussioner kring miljö- och framtidsfrågor, lyfts fram. Under lektionerna i konsthistoria har det under varje epok lyfts fram kvinnliga konstnärer för att visa att det genom historien alltid funnits kvinnliga konstnärer även om de inte skrivits in i den officiella konsthistorien. I alla tre delarna har det funnits utrymme för deltagarna att påverka kursens innehåll på olika sätt. Under året har det också getts utrymme för deltagarna att ställa ut sina konstverk, både i korridoren utanför skolans lärar- och rektorsrum, och i samlingsalen i samband med vår- och julavslutningen. Det är ett mycket uppskattat inslag för skolans alla deltagare och lärare.

Vandra tillsammans och lugna strövtåg är två kurser som under året har gått under två terminer om 25 procent. Vandringsskurserna syftar till att ge deltagare möjlighet att i gemenskap stärka sin hälsa och närvaro i naturen. På kursen får deltagarna möjlighet att träna balans, stärka sina sinnen och uppleva naturen med olika inslag av skönhet och kraft samt besök av kulturhistoriska platser. Lugna strövtåg är anpassad för att personer som har begränsad rörelseförmåga.

Under året har folkhögskolan genomfört flera *samverkanskurser med ABF Huddinge och ABF Södertälje*. Gemensamt för kurserna är att de främjar svenska språket genom att praktisera svenska språket i olika inriktningar som hantverk, mot arbetsliv och hållbart samhälle. Flertalet deltagare som tar del av dessa kurser är utrikesfödda. Det är påtagligt att dessa samverkanskurser bidrar till att folkhögskolan når en målgrupp som i alltför liten utsträckning tar del av skolans övriga kurser.

Kortkurser PRO Folkhögskola har under året genomfört fyra kortkursveckor i Gysinge samt seniorkollo på Sjöviks Folkhögskola. Varje kursvecka bestod av 4-5 olika kurser och på kollo fanns fem olika kurser att välja på. Samarbetet mellan såväl Gysinge Herrgård som Sjöviks Folkhögskola har fungerat utmärkt och verksamheten är mycket uppskattad av deltagarna. Exempel på ämnen; friskvård, dans, släktforskning, konst och smartphoneanvändning.

Samverkanskurser PRO. Folkhögskolan har också genomfört flera särskilda kurser i samverkan med PRO distrikt och en samorganisation. Flera av dessa kurser syftar till att såväl stärka som utveckla ledarskapet och stimulera till verksamhetsutveckling. Kurserna under året har utformats utifrån behov av att utveckla en förståelse om idé och syfte med föreningen. Likaså vart föreningen är på väg och vart man vill vara på väg. Det har också funnits behov av att identifiera om uppdragen, rollerna och förväntningar är relevanta och om de är tydliga eller otydliga samt hur arbetet behöver utvecklas för nå ut till fler medlemmar och till fler som vill engagera sig i en folkrörelse som PRO.

En av samverkanskurserna har tagits fram med PRO distriktet i Örebro län. Kursen har syftat till att utveckla olika naturaktiviteter för att främja hälsa. Upplägget i kursen har anpassats till olika säsonger och deltagarna har träffades på olika platser i Örebro län. Inför platsträffarna möttes deltagarna digitalt i "digitala lägereldar". Den geografisk spridningen bland deltagare medförde att flera var medskapande och delaktiga i planeringen av kurstillfället i närheten av "sin plats". Teman som tagits upp på kursen har varit vandring, fågelskådning, vilda växter i skogens skafferier, svampexkursion, stadsnära natur, kulturarv, sinnesvandring och natur & hälsa.

Studieomdömen och behörigheter

Gemensamt för deltagares val att gå allmän kurs på folkhögskolan grundar sig på motivationen att få utvecklas och lära sig i gemenskap med andra. Flertalet deltagare som tar del av folkhögskolans kurser har gått i pension och saknar intresse för behörighet och studieomdömen. Det är påtagligt att allmän kurs på folkhögskolan är ett tydligt exempel på hur det fria och frivilliga livslånga lärandet faktiskt kommer till konkret verklighet.

Likväl sätter folkhögskolan studieomdömen på deltagare som omfattas av regelverket. Omdömena sätts i två steg. Lärarna har först en preliminär omdömeskonferens i april och därefter hålls i maj en omdömeskonferens med rektor i Huddinge och Malmö.

Skalan för omdömen är fyrgradig, där ett innebär mindre god studieförmåga och fyra utmärkt studieförmåga. Under verksamhetsåret har 14 omdömen satts med ett medelvärde på 2,55. Ingen deltagare på folkhögskolan har begärt att få ta del av omdömen eller begärt intyg om behörighet.

Marknadsföring och rekrytering

Den viktigaste marknadsföringen av skolans kurser sker genom att skolan har nöjda deltagare som pratar väl om skolan. Folkhögskolan har dessutom många deltagare som fortsätter gå flera kurser på skolan. Även om detta är mycket positivt vill skolan bredda rekryteringen och nå nya grupper.

Marknadsföring av skolans kurser sker genom annonser i tidningen PRO Pensionären och genom skolans facebookside. Annonsering via Facebook har ökat i betydelse och är ganska träffsäker när det gäller att nå målgruppen äldre som i högs utsträckning är aktiva på denna plattform.

En annan viktig del är uppsökande verksamhet som idag sker framförallt inom PRO organisationen. Genom samverkan med ABF når vi äldre utrikesfödda då studieförbundet har väl utvecklade kontakter i denna målgrupp.

Skolan behöver jobba mer med att utveckla formerna för marknadsföring och rekrytering. Framförallt med fokus på att bredda rekryteringen och nå nya grupper.

Måluppfyllelse utifrån verksamhetsplan

Mål VP 2023	Uppföljning
Ledarskap och föreningsutveckling	
Alla lärare ska kontinuerligt öka sina kunskaper om folkbildningens värdegrund samt arbeta utifrån ett demokratiskt förhållningssätt	Under året har detta varit teman för personalmöten och temadagar. Arbetet måste fortsätta och vara ständigt pågående
Skolan kommer att delta i arbetet med att utveckla samverkan med PRO och ABF	Skolan har delvis deltagit i den genomlysning som beslutats av PRO kongressen. Arbetet avslutas våren 2024.
Skolan fortsätter söka samverkan med PRO distrikten i syfte att erbjuda kurser inom området	Skolan har haft ett flertal samverkanskurser med olika distrikt. Arbetet fortsätter men planeringen behöver utvecklas så att det har långsiktiga förutsättningar
Hälsa och natur	
Skolan ska bedriva verksamhet som ger möjlighet för enskilda deltagares utveckling och ledarskapsutbildningar inom området	Skolan har bedrivit långa kurser i samverkan med PRO i Örebro med ambitionen att kunskaperna ska komma organisationen till del för fortsatt utveckling. Under hösten planerades en nationell kurs med inriktning mot aktivitetsledare inom PRO med start VT-24.
En kursansvarig lärare inom området är knuten till skolan och ska utöver att bedriva kursverksamhet på området arbeta med pedagogisk utveckling	Kurserna har ett starkt inslag av medskapande deltagare och kopplar upplevelser av aktiviteter i naturen till teoretiska kunskaper om bland annat hållbarhet och hälsa
De erfarenheter som skolan gör ska ges spridning för att inspirera till aktivitet runt om i landet	Erfarenheter från verksamheten har spridits och ska fortsätta spridas. Erfarenheterna från kursverksamheten utgör en grund för hur verksamhetsutveckling inom PRO organisationen kan bedrivas med stöd av folkhögskolan
Projektverksamhet inom området ska provas	En byrå har tagit fram en projektansökan. Den har dock lagts på is då anknytningen till folkbildande verksamhet var för diffus

Kulturverksamhet	
Former för flera egna kulturaktiviteter behöver utvecklas. Möjlighet till samverkan kring kulturarrangemang/ föreläsningar behöver prövas på filialerna	I Huddinge tar skolan del av det kultur-och föreläsningutbud som erbjuds via ABF och har även genomfört egna aktiviteter som till exempel författarsamtal.
Former för digitala föreläsningar ska utvecklas	Har ej genomförts på grund av frågan ej kan prioriteras av resursskäl
Alla deltagare på skolans långa kurser ska erbjudas kulturella aktiviteter, exempelvis genom museibesök	Samtliga långa kurser erbjuder detta
I samband med kortkurser ska, så långt som möjligt, kulturkvällar anordnas	Kulturkvällar genomförs i samband med alla kortkursveckor i Gysinge.
Organisatoriska frågor	
En bemanningsplan för LÅ 24-25 ska tas i samverkan och styrelsen	En bemanningsplan har upprättats i Huddinge. I övrigt har frågan behandlats i budget och resursplaneringsprocessen
Nya lönekriterier och lönepolicy ska tas fram och förhandlas	Arbetet avslutades inför lönerevisionen
Arbetet med regelbundna personalmöten och gemensamma studiedagar ska fortsätta	Regelbundna personalmöten och studiedagar har genomförts
Samarbetet mellan lärare på olika kurser ska stärkas	Fler lärare ingår idag i större arbetslag och arbetet ska fortsätta
Resursfördelning och ekonomi	
Det systematiska kvalitetsarbetet behöver fortsätta utvecklas	En studiedag kring skolans systematiska kvalitetsarbete har genomförts och de utvecklingsområden som identifierats finns med i skolans utvecklingsprocesser
Resursfördelningen ska fortsätta bedrivas i samverkansgruppen, styrelsen och i kursrådet	Kursrådet har varit delaktiga och kommit med förslag på nya kurser och deras önskemål beaktas i planeringen. Styrelsen hålls löpande informerad och frågan om resursfördelning har tagits upp i samverkansprocessen
Ett system för "kursbudgetar" ska tas fram	De kursansvariga ansvarar för att omkostnadsavgifterna används till det de är avsedda för. Frågan om särskilda

	"kursbudgetar" har inte genomförts då de riskerar bli allt för tunga.
Deltagarinflytande	
Det påbörjade arbetet med kursrådet ska fortsätta och utvecklas	Kursrådet har fortsatt utvecklats i positiv riktning även om form och innehåll behöver fortsätta utvecklas och utvärderas
Arbetet med att förbättra informationen ska till kursdeltagarna ska fortsätta	Utvärderingar visar att detta ska fortsätta vara ett utvecklingsområde
Arbetet med individuella studieplaner påbörjas och utvärderas	Samtliga deltagare på Allmän Kurs ges möjlighet till individuella studieplaner. Utvärderingar har visat att detta arbete gett positiva effekter och metoden kan med fördel även användas av våra särskilda kurser
Byte av säte	
En kommunikationsplan bör tas fram i samband med byte av säte. Framförallt ska denna riktas till förtroendevalda inom PRO i syfte att få fram en korrekt bild av bredden i skolans verksamhet	Beslut om godkännande av sätesflytt meddelades skolan i november. En kommunikationsplan togs fram och har behandlats av styrelsen i januari 2024
Personal, ledning och kompetensförsörjning	
Den lokala tillämpningen av samverkansavtalet sjösätts och utvärderas årligen	Samverkansprocessen har under året börjat hitta sin form. En utvärdering kommer att göras under 2024

Verksamheten i siffror

PRO Folkhögskola hade inför verksamhetsåret ett ingångsvärde på 4 631 deltagarveckor (dtv). I samband med slutregleringen av statsbidragen i mars 2023 höjdes skolans ingångsvärde till 4 752 deltagarveckor. Detta på grund av att skolan under 2022 producerade hela 5 203 dtv (varav 5 000 finansierade av statsbidrag). I samband med beslutet om slutreglering fattade Folkbildningsrådet även beslut om att "små" skolor skulle ges möjlighet att producera upp till 5 000 statsbidragsfinansierade veckor.

Under 2023 slutrapporterades 5082 dtv. En verksamhetsökning som framförallt genomfördes under höstterminen och ska förstås mot bakgrund av beslut om att den extra tilldelningen fattades först i mars och att det då inte är möjligt att utöka verksamheten under pågående termin och läsår.

Skolan har haft som mål att ligga så nära tilldelat ingångsvärde som möjligt och differensen på endast 82 veckor är utifrån detta ett gott resultat. Men osäkerheten med förändringen av

ingångsvärden är en belastning för verksamheten och ekonomin, även om det finns starka skäl för att skolan långsiktigt behöver höja sitt ingångsvärde.

Sammanställning av tilldelade och rapporterade veckor

- Producerade veckor 2022 5 203
- Ingångsvärde 2023 (dec-22) 4 631
- Nytt ingångsvärde (mars -23) 4 752
- Tillfällig möjlighet att under året producera 5 000
- Slutrapporterade med statsbidrag 2023 5 082

Statistik utifrån deltagare och kön

	Antal deltagare	Varav kvinnor	Procentuell andel kvinnor
Långa kurser	732	578	79 %
Korta kurser	646	509	79 %
Summa	1 378	1 087	79 %

Folkbildningen har totalt sett en dominans av kvinnliga deltagare (64 procent). På PRO Folkhögskola är siffran påtagligt högre, 79 procent. Detta kan inte förklaras av kursutbudet som har en bredd av ämnen som inte kan betraktas som riktade till könstereotypa kvinnliga eller manliga. Förklaringen kan möjligtvis ligga i åldersstrukturen. Men detta går inte att fastställa. Skolan kommer att ha dialog med deltagarna för att få ökad kunskap om möjliga förklaringar.

På samverkanskurser med ABF i Huddinge och Södertälje har 293 personer deltagit. I stort sett samtliga är utrikesfödda. Folkhögskolans övriga kursverksamhet domineras av svenskfödda. Skolan arbetar aktivt för en större bredd och blandning av deltagare inom verksamheten.

Statistik över deltagarnas utbildningsbakgrund visar att 102 deltagare saknade grundskolekompetens och 271 personer saknade gymnasiekompetens. Det är påtagligt att PRO Folkhögskola når många med låg utbildning.

Styrning och ledning

PRO Folkhögskola är en ideell förening. Medlemmar i föreningen är PRO och dess distrikt. Föreningens styrelse väljs av årsmötet.

Årsmötet 2023 hölls hos ABF i Huddinge den 28 april.

Styrelsens sammansättning fram till årsmötet

Bo Andersson	Ordförande (AU)
Sten Fors	Vice ordförande (AU)
Sven Engleson	Ledamot
Monica Jacobsson	Ledamot
Monica Karlsson	Ledamot
Lena Ottosson	Ledamot (AU)
Inger Persson	Ledamot
Bo Furugård	Ersättare
Britta Håkans	Ersättare

Styrelsens sammansättning efter årsmötet

Bo Andersson	Ordförande (AU)
Sten Fors	Vice ordförande (AU)
Monica Jacobsson	Ledamot (AU)
Sven Engleson	Ledamot
Johanna Hållen	Ledamot
Monica Karlsson	Ledamot
Inger Persson	Ledamot
Bo Furugård	Ersättare
Britta Håkans	Ersättare

Adjungerade

Birgitta "Titti" Berg	Rektor
Heidi Englund	Biträdande rektor from april
Anders Magnhagen	Personalrepresentant

Eva Risberg	PRO Riks
Kajsa Svensson	Personalrepresentant
Bettina Welander	Mötessekreterare

Övriga förtroendevalda

Valberedning och revisorer är de samma som för PRO Riks och utses av PRO:s kongress

Valberedning

Sammanställande Lilian Stenman

Revisorer

Jan Bengtsson	Ordinarie
Kaija Nyström	Ordinarie
Anitha Olofsson	Ersättare
Stig Ålund	Ersättare

Styrelsens arbete

Styrelsen har under året haft nio protokollförda möten samt en tvådagarskonferens i Gysinge. Alla möten förutom ett har varit digitala. För att förbereda möten och säkerställa det löpande styrelsearbetet finns ett arbetsutskott som träffas mellan styrelsemötena.

Skolledning

Skolledningens uppgift är att ansvara för skolans löpande verksamhet samt att bistå styrelsen i dess arbete. Skolledningen har utgjorts av

- Birgitta "Titti" Berg, anställd sedan den 1 januari 2021
- Heidi Englund, anställd sedan den 4 april 2023

Personal och administration

Grundbemanningen på PRO Folkhögskola utgörs av följande personalkategorier:

Skolledning

Skolan har en heltidsanställd rektor och sedan april 2023 en biträdande rektor motsvarande halvtid. Såväl rektor som biträdande rektor har även undervisning i sina tjänster.

Administration

Skolans administration flyttades i januari från Gysinge till Österfärnebo. De administrativa lokalerna förhys av Färnebo Folkhögskola.

Skolan har en heltidsanställd administratör med huvudansvar för personaladministration, ekonomi samt styrelseadministration. En administratör anställda på 80 procent har som huvudsaklig arbetsuppgift kursadministration och rapportering.

Lärare

På filialen i Huddinge (som från och med 1 januari 2024 är skolans säte) finns 8 tillsvidareanställda lärare. Vikarier anställs vid behov. Vid Malmöfilialen finns två lärare.

Tre lärare, som i huvudsak arbetar med distanskurser, har haft sitt tjänstgöringsställe i Gysinge.

Inom kortkursverksamheten används korttids anställda lärare och lärare som fakturerar för uppdraget.

För skolans kurser som sker i samverkan med ABF är det samverkansparten som har ansvar för anställningarna. Under året har tolv lärare varit aktiva på dessa kurser. SYV- och kuratoruppdraget är utlagd på lärare.

Möten

Personalmöten hålls månadsvis, under läsåret, med samtlig personal. Lärarmöten hålls minst en gång i månaden med lärarna i Huddinge. En tvådagars planeringskonferens genomfördes för samtlig personal i augusti. Fokus för denna konferens var att som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet utvärdera läsåret 22-23 samt utifrån detta se över förbättringsområden inför läsåret 23-24. Två gemensamma studiedagar har genomförts, en med fokus på systematiskt kvalitetsarbete och om HLR. På våren genomfördes omdömes- och antagningskonferenser. Utöver detta sker planeringsmöten i olika arbetslag. Då skolans verksamhet finns utspridd på flera platser är gemensamma möten en viktig del för att hålla samman skolan som en enhet.

Fyra möten har hållits med skolans samverksgrupp.

Lärartäthet

Alla folkhögskolor ska ha en lärartäthet på minst 1,8 lärare per 1 000 deltagarveckor. 2023 uppgick skolans lärartäthet till 2,3 tjänster per 1 000 deltagarveckor. Denna lärartäthet gör det möjligt att upprätthålla god kvalitet i verksamheten samt ge deltagare med särskilda behov det stöd de behöver. Skolan har som ambition att upprätthålla en hög lärartäthet så länge de ekonomiska förutsättningarna finns. Lärartätheten utgör grunden för möjligheten att ansöka om och behålla förstärkningsbidrag.

Kompetensutveckling och fortbildning

PRO Folkhögskola strävar efter att vara en lärande organisation och all personal uppmuntras att ta del av fortbildningsinsatser. Två lärare har under året deltagit på sommarkurs hos andra folkhögskolor inom sina respektive områden. Dessutom har personal har erbjudits en utbildning inom HLR. En lärare har gått en utbildning i Indesign. Administratörerna har gått utbildning i Excel och lönehantering. Fyra lärare deltog i folkbildningsforum och flera har deltagit på seminarium hos Sveriges Folkhögskolor.

Rektor deltar i rektorsfortbildningsgrupp som under året haft fyra träffar.

Kompetensutveckling och kollegialt lärande är dessutom ett återkommande inslag på gemensamma möten. En studiedag för all personal har genomförts med fokus på systematiskt kvalitetsarbete. Våren 2024 påbörjar två lärare folkhögskolläroverutbildning på Linköpings Universitet.

Administration och rutiner

Skolan strävar efter att ha en såväl effektiv som korrekt administration på alla områden. Skolans organisation, med verksamhet på flera ställen, är en utmaning som kräver utvecklade rutiner för dialog och samverkan. De senaste årens organisatoriska förändringar i kombination med pandemin och sätesbyte har inneburit att organisatoriska- och administrativa processer har behövt utvecklas och förbättras. Ett arbete som fortfarande pågår.

Merparten av skolans löpande administration sköts från kontoret i Österfärnebo. Skolledningen har det övergripande ansvaret för att administrativa rutiner upprätthålls och att rapportering, löne- och ekonomihantering sköts på korrekt sätt samt att lagar, avtal och regelverk efterlevs.

Den fortlöpande rapporteringen handläggs av en administratör som bistår rektor med underlag för rapportering och planering. Löpande rapportering sker via SchoolSoft. Redovisning av statsbidrag är rektors ansvar och sköts enligt Folkbildningsrådets direktiv.

Arbetsmiljö

Skolan strävar mot att vara en hälsosam arbetsplats som präglas av en känsla av mening och arbetsglädje. Under hösten genomfördes en arbetsmiljöenkät som gav starkt stöd för att så är fallet. Utöver enkäten har arbetsmiljöfrågorna processats i olika forum och en handlingsplan som fokuserar på tre utvecklingsområden har tagits fram.

Skolans samverkansgrupp är även skolans Skyddskommitté. Skolan saknar skyddsombud. Arbetet med en ny arbetsmiljöpolicy är under bearbetning.

De anställda har tillgång till friskvårdsbidrag och företagshälsovård. Sjukskrivningstalen är låga.